

Det är aldrig för sent att skaffa sig en ny karriär. När Karin Henja vid mogen ålder bestämde sig för att sadla om visste hon först inte vad hon skulle syssla med. Men så fick hon en snilleblix. Hon skulle bli korsordsmakare.

Hon har gjort närmare 1000 korsord och satt myror i huvudet på lösare i hela landet. Och det är många GP-läsare som brottas med hennes knepigheter.

Vad rör sig i huvudet på en korsordsmakare! Jo, mängder av ord som skall flätas samman och byggas till ett kryss som skall vara så svårt som möjligt för den som ger sig i kast med det.

Karin Henja har ända sedan barnsben varit en hängiven korsordslösare så hon vet vad som krävs. Egentligen är det språk som är hennes stora intresse. Inte så att hon gillar papegojspråk och att banka in en massa glosor även om hon nu är tvungen till det eftersom hon läser italienska.

Nej, det är språk teori som fånglar henne och framförallt döda språk som latin, grekiska och sanskrit. Hon berättar att hon översatt "Hej tomtegubbar slå i glaset" till sanskrit.

Med sitt stora språkintresse och en bakgrund som bibliotekarie och folkhögskolelärare i svenska, litteratur och kulturhistoria i bagaget var det kanske inte så konstigt att hon valde att bli korsordsmakare när hon vid mogen ålder bestämde sig för att byta karriär. Men det var inget beslut som växte fram utan kom som en snilleblix hösten 1998.

_Jag ville trappa ner och rå mig själv men visste inte riktigt vad jag skulle syssla med. En dag när jag var på besök hos min svärfar bara kom det. Jag satt just här, i denna stol och tittade ut över havet när jag plötsligt fick idén, säger Karin Henja som sedan många år tillbaka bor i svärfaderns villa i Särö tillsammans med sin man Johan.

Utsikten är magnifik och en klar dag är sikten fri ända till inloppet av Göteborgs hamn där stora lastbåtar så gott som alltid ligger på redan och väntar på att få gå in i hamn. Nattetid kan himlen lysa upp på det mest spektakulära sätt av ljuset från båtarna.

Den fulländade miljön är som gjort för att hämta inspiration. Men det skulle inte bli lika enkelt som Karin Henja först hade trott. Principerna att bygga ett kryss visade sig vara en konst som satte hennes tålamod på prov. Exempelvis läggs fotot eller teckningen, som hon får från tidningen, alltid in först. Därefter börjar hon bygga längst upp i vänstra hörnet och flätar sig sen neråt.

-I början gjorde jag alla fel som gick att göra. Och jag kände mig riktigt dum. Jag höll på ett helt år innan jag lärde mig det, berättar hon.

Så småningom gick det snabbare och snabbare för Karin att få ihop ett korsord. Numera tar det henne en vecka att göra ett svårt kryss.

Hon arbetar utifrån två principer; att undvika konstiga ord och att i största möjliga mån välja ord som finns i Svenska Akademiens ordlista.

Många ord har hon i huvudet men risken är stor att det skulle bli för mycket upprepningar om hon enbart använde sig av sitt eget minne. Ibland tar hon därför hjälp av datorn. Hennes son har konstruerat ett sökordsprogram som baseras på 210 000 ord ur SAOL och NEO.

-Om jag exempelvis vill ha en viss bokstav på en viss plats så kan jag söka på bokstaven. Jag kan också söka på ordlängd och vilka bokstäver jag inte vill ha med, berättar hon.

Hon ser det som en utmaning att göra korsorden så svåra som möjligt. Och under många år levererade Karin Henja två kryss i månaden till Svenska Dagbladet. Ett lätt kryss och ett svårt till fredagsbilagan. Hon medverkade också regelbundet i Hemmets Journal. Numera är det Göteborgs-Postens läsare som brottas med hennes finurligheter.

_Det finns två sorters kryss som är motpoler. Dels ett kunskapskryss och dels ett kluriga kryss. Och det är de kluriga som jag tycker är roligast att göra, säger hon.

Korsordslösare är en hängiven grupp människor och varje gång hennes kryss publiceras får hon flera mail från lösare. Karin har mest fått vänliga brev och mail från personer som uppskattar att få något att sätta tänderna i. Men en och annan har varit arg för att hennes kryss varit för svårt. Mest stolt är hon över att ha fått ge namn åt en asteroid.

-Claes-Ingvar Lagerkvist är astronom i Uppsala och han brukar lösa mina korsord. En dag fick jag brev från honom och han berättade att han uppkallat en asteroid efter mig, 10021 Henja, säger Karin Henja som inte längre löser några korsord själv. Hon är helt enkelt mätt på det och har istället blivit en hängiven sudokulösare.

Boel Töpel

